

Bilişimcilerimizin de gözü aydın...

Aykut Göker

Bilişimcilerimizin büyük çoğunluğunun heyecanla beklediği ‘operasyon’ 1 Temmuz’da gerçekleşti ve Türk Telekom (TT) satılarak, hem kelimenin tam anlamıyla özelleştirilmiş hem de uluslararasılaştırılmış oldu. Sayın Güngör Uras’ın 3 Temmuz tarihli Milliyet Gazetesi’nde yer alan **“Türk Telekom’dan kurtulduk (Elhamdülillah)”** başlıklı köşe yazısından öğrendiğimize göre, Telecom Italia ile birlikte TT’nin %55 hissesini satın alan Saudi Oger firmasının kurucusu 2005 Şubat’ında bombalı bir saldırı sonunda hayatını kaybeden eski Lübnan başbakanlarından Refik Hariri imiş.

İŞ BİLENİN KILIÇ KUŞANANIN...

Refik Hariri’nin firması, şimdi oğulları tarafından yönetiliyormuş. Liseyi bitirdikten sonra 1964’te Suudi Arabistan’da öğretmen olarak hayata atılan Hariri çok kâbiliyetli bir girişimci ve vizyon sahibi bir adam olmalı. Sayın Uras, Hariri hakkında şunları yazmış: “1970’li yılların ortasında bazı petrol şirketleriyle anlaşmalar imzaladı. O yıllar Lübnan’da iç savaş başlamıştı. Küçük ihalelere girdi. Derken işi büyüttü. Kısa sürede Arap dünyasının hatta tüm dünyanın sayılı zenginlerinden biri oldu. Bir yanda Kuran basarken, öbür yanda gazete basmaya başladı. Radyo ve TV istasyonları satın aldı. Yayın dünyası ona parasal güç yanında siyasi güç sağladı...”

Yine Sayın Uras’ın yazdıklarından öğrendiğimize göre, Hariri’nin 1978’de Suudi Arabistan’da kurduğu firması, bastırıldığı Kuran’larla Arap dünyasında adını yüceltmış; 1984’ten bu yana Medine’de Kuran baskısı için kurulmuş dünyanın en büyük tesislerine sahipmiş ve bugüne kadar 30 dilde 164 milyon adet Kuran basmış, dünyanın her yanına dağıtmış. Bu denli atılcı ve iş bilir bir adamın oğulları da babalarına çekmiş olmalı ki, 2004’te 1,7 milyar ABD Doları kâr etmiş olan TT’yi 1,6 milyar peşin, kalanı beş yıl taksitle ödenmek üzere, 6,5 milyar Dolara satın almayı başardılar. Bu satış, muhakkak ki, memleketimiz için “hayırlara vesile olacak” ve Oger Telecom grubu TT’nin yap[a]madığını yapacaktır.

TÜRK TELEKOM’UN YAP[A]MADIĞI

TT’nin yap[a]madığı neydi? Eğer, ‘telekomünikasyon’ gibi, teknolojiye en ileri, en yeni olanı temsil eden alanlardan birinde faaliyet gösteriyorsanız, sisteminizi teknolojik açıdan sürekli yenilemek zorundasınız. Ve eğer, bu ülkede faaliyet gösteren ve bu ülkenin bir kuruluşuysanız, yenilenme için güvenli yol, sırtınızı yurt içindeki firmaların ARGE yeteneğine dayamaktır. Bu yetenek yoksa kazanılmasına katkıda bulunmaktır. Beklenirdi ki, iyi kâr eden bir kuruluş olarak TT, kârının bir kısmını bu ülkenin telekomünikasyon ve bunun tamamlayıcısı olan enformasyon alanındaki ARGE yeteneğini yükseltmek için kullansın ve böylece, kendi geleceğini de güvence altına alsın.

Ülke firmalarının ARGE yeteneklerini yükseltmek için bütün dünyada baş vurulan en etkin araç, daha önce de yazmıştım, ‘ARGE’ye dayalı tedarik’ uygulamalarıdır. Yapacağımız şey, yenilenme gereksiniminden yurt içindeki firmaları, ARGE için gerekli olan zamanı bulabilecekleri, mâkûl bir süre önce haberdar etmektir. Bir de onların, çıkacağınız ihalelerde “daha önce bu tür sistemleri geliştirmiş olmak” gibi şartlarla karşılaşmayacaklarını; sırf bu ve buna benzer kayıtlarla, yabancı rakipler karşısında açığa düşürülmeyeceklerini ve yürütecekleri ARGE faaliyetleri ile ilgili ödemelerin bu faaliyetlerin doğasına uygun yöntemlerle yapılacağını bilmeleri gerekir. Bütün ülkeler, kendi firmalarının teknoloji yeteneklerini böyle geliştirdiler ve bunu da hâlâ sürdürüyorlar. Kaldı ki, TT’nin devraldığı

mirasta böylesi bir deneyim de vardı. 1980'li yıllarda, iletişim altyapımız teknolojik olarak yenilenip sayısallaştırılırken, bu çabaya paralel olarak Türkiye'de önemli bir üretim, tasarım ve ARGE kapasitesi yaratılmıştı. Oysa 1990'lı ve 2000'li yıllarda bu kapasiteyi geliştirmek bir yana var olan da erozyona uğradı.

Bilişimcilerimizin çoğu TT'nin satılmasını bu denli istediklerine göre (ki onlar bu ülkenin en zeki insanlarıdır), ben eminim, TT'nin yeni sahibi, ülkemiz firmalarına, ARGE yeteneklerini geliştirebilmeleri için her türlü imkân kapısını açacak; bunun hayır ve hasenâtını da önce bizim bilişimcilerimiz görecektir. Gözleri aydın, yolları açık olsun...

<http://www.inovasyon.org>

CBT. 23 Temmuz 2005.